Shamokin Pa.

Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 2 — ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Середа 16-го Януара 1895. — ГОДЪ III

УВАГА

Звертаемо увагу, що слѣдуючй числа „Свободы“ вышлемо только тимъ читателямъ, котрй сейчасъ пошлють свою залеглость ще за минувшій рокъ и на сей.

НЕ ЗРОЗУМѢЛИ НАСЪ!

Кождый розумный и дбалый господарь коли выйде орати на свою ниву, першимъ его старанемъ есть: щобъ ниву переорати, вычистити зъ камѣня, зъ непотребного буряну и крыючого ся подъ скыбу буйного перию. Слибъ не доложивъ свого стараня и працѣ доочищеня свого загону, тодѣ даремна вся его робота — и справдѣ. Наколибъ онъ посѣявъ зерно на не оброблeной нивѣ, тодѣ немавъ бы жадного хосна и пожитку, только въ часѣ жнивъ буйно выгнали-бъ ся на его нивѣ бодаки и не потребна хопта и хвастъ.

Чи не правда дорогй читателѣ „Свободы“?

Безперечно скажете всѣ, що сему правда и що треба уперше ниву вычистити а такъ опосля на добре оброблену ролю сѣяти благодатне зерно, щобъ оно за божимъ благословеніемъ выдало стократный плодъ!

И мы, выдаваючи нашу „Свободу“ пойшли за прикладомъ старого, досвѣдченого господара рольника.

Насамперѣдъ купили мы плугъ, то есть: руску друкарню, и выйшли орати на американьско-руску ниву, котра до сихъ поръ облогомъ лежала заросну та бодаками камѣнемъ, и иншою непотребною хоптою. Мы хотѣли таки сей часъ сѣяти зерно правды волѣ и просвѣты для руского народа въ Америцѣ але по выданю першого и другого числа „Свободы,“ мы прійшли до познаня що такъ бути неможе и на дармо наша праця и выдатки, наколи непостараемъ ся перше очистити американско руску ниву одъ камѣня, бодаковъ и непотребного хвасту. Призвавши Всемогучого Бога на помочь, положили мы руки на плугъ и оремо нашъ зароснутый перолазъ.

Наша орка була трудна и мозольна. Треба було богато терпеливости и постоянности. Земля тверда, камениста не хотѣла поддати ся плугови и що скиба, ломило ся чересло. Хотяй потъ краплистый падавъ изъ нашого чола, хотяй поволь но йшла наша робота, но все таки мы очистили руску американску ниву, хоть ще не цѣлковито. Темнота народа, его легковѣрность дати ся обмановати розманитымъ ложнымъ пророкамъ, здирство и ненасытность гроша декотрыхъ доляровыхъ місіонеровъ вештаючихъ ся днесь мѣжь рускимъ робочимъ народомъ — то було камѣне и непотребнй бозякѣ подъ котрыми нашъ плугъ ломивъ ся.

Подъ часъ нашой орки то есть: наколи мы орали и всяке непоторебне бадиля ломити и геть выкидали зъ нашого поля, пявши ся не прошенй миротворцѣ. котрй начали наче остро критиковати и на насъ сердили ся що мы мѣжъ русинами въ Америцѣ сѣемо незгоду и робимо революцію.

Мы на се черезъ довгій часъ мовчали и терпѣли а свое такѣ все робили. Вмѣняли насъ за смертельный грѣхъ и небомъ не простимій, що мы на падаемо на честь и славу де-котрыхъ духовныхъ отцѣзъ. Але днесь наша совѣсть чиста и спокойне, бо самъ народъ рускій въ америцѣ переконавъ ся що мы правду голосили и правду писали.

А теперъ наша американьска руска нива троха пареторана и народъ американьско-рускій прійшовъ свѣдомости, самопознаня и готовь приняти зерно правды въ свое серце, тодѣ мы, неуважаючи на жаднй посторонній розговоренія и гнѣвъ смѣло друкуемо дальше нашу „Свободу“ пошля ясной, зрозумѣлой программы або пляму. Одъ нового року будемо старати ся давати здорову хосенну и душевну поживу нашимъ читателямъ. Будемо всѣма силами трудити ся щобъ рускій народъ въ Америцѣ знавъ якъ то насвѣтѣ жити и добре жити и небути всегда навозомъ плодотворнымъ на чужой загородѣ и для чуджого пожитку. Справдѣ наша праця, до котрой мы забераемъ ся, есть тяжка и трудна. Але Богъ и рускій люде намъ поможуть особливо нынѣ де уже богато „Свобода“ зробила собѣ добрыхъ знакомыхъ котрй не дадуть ей загинути.

Сли въ минувшомъ роцѣ появляли ся остри слова правды, за котрй не оденъ може и погнѣвавъ ся то мы симъ заявляемо же мы були змушены такъ дѣлати и обовязкомъ нашимъ було перше обробити ниву. оттакъ сѣяти зерно освѣты и науки. Въ семъ роцѣ „Свобода не буде уже больше займати ся личными справами и всяки дописи нападливій приняті до друку не будуть.

Наша програма сегорочна есть: просвѣщати рускій народъ и вчити добру.

Партійность уже больше не мати-ме мѣсця у нашой редакціи.

Теперъ думаемо що нашй дорогіи родимцѣ насъ зрозумѣли и нашу програму програму похвалятъ и що больше, прійдуть намъ на помочь тымъ що кождый пошле предплату за „Свободу въ семъ роцѣ. Мы зъ нашой стороны будемо докладати всякого стараня, щобъ нашй поважанй читателѣ були задоволенй.

Сегорочна „Свобода“ буде дуже интересна и зацѣкавить, навчить не одного, бо мы постарали ся о те що намъ ученй русины патріоты будуть писати свои цѣннй статии до „Свободы“!

Нашй духовнй отцѣ тутъ въ Америцѣ также заявили свою готовость помѣщати свои дописи, за що уже и напередъ складаемо сердечну подяку.

РОДИМЦѢ!

Одзываемъ ся нынѣ до васъ зъ горячою просьбою щобъ не забували на насъ, але щобъ всѣ громадно спѣшили подати намъ помочну руку въ нашой тяжкой працѣ, до котрой мы подняли ся не для якого матеріяльного зыску, але для добра и блага Американьской Руси.

Отже вашимъ обовязкомъ яко русиновъ есть: подтримувати выдаваня одинокой руской газеты туть на далекой чужинѣ.

Не будемо по заду другихъ народовъ, котрй днесь въ своей родной мовѣ посѣдають до двайцять и больше газетъ въ ихъ матерной мовѣ.

Якъ есть потребный воздухъ до житя, такъ есть потребна газета писана родною мовою щобъ мы жили рускимъ житемъ и о свое добро дбали!.

Не оденъ може и скаже ей нащо менѣ тамъ газеты я зъ ней жадного хосна ни пожитку не буду мати!!

Мы скажемо противно и фактомъ докажемо о сколько доброго зробила „свобода“ для русиновъ въ америцѣ одъ коли появила ся на сей божій свѣтъ.

Предтымъ небуло жадной ознаки народного житя межи русинами и никто незнавъ русиновъ, только насъ называли словаками, унґарами и ґрекамъ. Але днесь уже инакше.

Днесь народъ взявъ ся до читаня книжокъ, купуе букварѣ, закладае читальнѣ.

Газета то само що церковний звонъ скликуе народъ до божого храму на молитву, дае знати коли кто умре, розбивае хмары, дае знати якъ де горить. Такъ само и газета выдавана въ родной мовѣ взывае русиновъ до громады, вказуе якъ мають поступати щобъ имъ добре вело ся, щобъ берегли ся одъ вынародовленя и крѣпко стояли при своимъ.

Нуже теперъ брагя пишить до насъ всѣ по „Свободу“!.

УВАГА.

Одъ теперъ будемо помѣщати на першой сторонѣ „Свободы“ такъ званй „Недѣльнй Чтенія“. Тамъ знайде кажда побожна руска душа великій скарбы духовной науки, потѣхи и осолоды для зболѣлого серця. Особливо тій Недѣлни Чтенія принесуть велику користь тимъ русинамъ що живуть въ тыхъ мѣсцевостяъ де ще нема руской церкви.

Урядъ парохіяльный грк. кат. руской церкви въ Jersey City пошукуе зъ Галичины церковного пѣвця, котрый бы могъ провадити руску школу, учити нотного спѣву. Пенсія кромъ доходу 30. дол. на мѣсяць.

Зголосити ся треба до о „редактора „Свободы“.

Svoboda Printing office.
247. Warren str.
Jessey City N Y.

ДУМА ПУСТЕЛЬНИКА.

Моя доля присудила менѣ стати въ противеньство о всѣхъ моихъ братовъ вѣддалити ся водлюдского товариства и зажити самотнымъ житіемъ. И я покоривъ ся своему жеребови, и самъ-на самъ вѣдлюдою-пустельникомъ коротаю дни!

И стало мое самотне жите порожне и пусте, и обгорнула душу глубока туга, и щобъ зберегчи жите, забажало серце дивного величного чутя, живущой поломени невгасающой любви!

Зрѣкши ся сьвѣту я обертаю свой мысленный позоръ въ родну минувшость

Мене манила доля поколѣнь, що пройшли житеву путь на той земли, на котрой родивъ ся я.

Мое тепло сповчуте выкликають тихй могили, въ котрыхъ спочили сѣ, що ихъ далекимъ потомкомъ зважаю ся я, и здаеть ся менѣ, що тіи часы наближають ся до мене все больше и больше вѣкове водаленіе щезае — минуле стае сучаснымъ роднымъ, дорогимъ...

Хвала тобѣ, незнана доле! Выразно водчувае серце що въ се холодне жите зачинае проникати першый ясный теплый промѣнь недалекого душевного водродженія. Въ грудяхъ росте и мѣцнѣе чуте, котре менеу-сто-разъ вы-

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю.......... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресою:
To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
,, ,,Six months. ,, 6.00

All money or money orders should be addressed to:
,,Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

нагороджує за все досвѣдчене горе... Далека вôдъ супротивности звычайной любви, не жадаюча нагороды тиха але безконечна щира принада серця до живой могучой, хотяй и не видимой истоти наповняе груди.

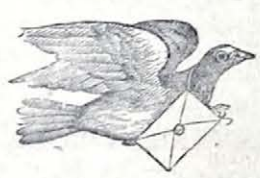
Бажаніе болюче справдило ся, я пôзнавъ — сумного ангела рôдной землѣ...

Моя смутна душа тужить зъ тобою карпатскій боре!..

Вона голубить тебе въ думцѣ, карпатска княжа земле! Она знае твою жалôбну минувшôсть, твою тяжку долю... Зломила тебе буря подій и зробила изъ гордой княгинѣ обдерту жебрачку!.. И, иде далѣ, все бôльше блѣдне у твоей памяти споминъ о колишнôй величи. Тôлько якъ милій казки изъ чарѣвныхъ краѣнъ доходять до тебе не ясни вѣсти о давной славѣ. Та ты вже и забула тій золотй часы, коли у твоихъ столицяхъ и мудрый Осьмомислъ и хоробрый Левъ, окруженй военничими боярскѣми сынами, стерегли твои достатки Ты забула ихъ бо жаль и згадувати! Минуло ся остали ся могилы на поли!. Ты забула ихъ бо нѣ нащо не придали ся вельможній князѣ що не з-умѣли спинити упадку батьковской спадщины! Нѣ нащо не придали ся хоробрій полки, що при лихій годинѣ не з-умѣли стати у пригодѣ рôдной земли!.. Нѣ нащо не придали ся боярскій дѣти, що перші кинули ся въ обôйми ворогамъ глумливымъ! Нѣ на що не придала ся та спорохнявѣла княжа позолота, бо она не спинала лихой доли, що нависла надъ княжою землею

И иили зъ того часу тіи безконечній вѣки, сирй и безпросвѣтній якъ осѣнна мрака; а кождый вѣкъ сходивъ надъ тобою, княгине-жебрачко, чôрною тучию нищачи остатки твого добра.. Плямы неволи почали ширшати на твоимъ бѣлôмъ тѣлѣ; почала ты пристосовувати свою душу до жаданъ поборника, що кожде стогнае изъ твоихъ зболѣлыхъ грудей умѣвъ придушовати посвитомъ канчука!., Пять вѣкôвъ калѣчило тебе — и тôлько твôй добрый духъ выбавивъ тебе и вернувъ тобѣ почорнѣлй нивы, щобъ на тыхъ знову зазолотило ся щиро руске жито — для гаразду и славы руского народу !...

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

Галичина.

У насъ теперь почавъ ся новый рухъ и новй обявы руского національного житя. У насъ теперь майже у кождôмъ селѣ есть читальня а народъ горячо бересь до просвѣты и до читаня книжокъ бо занадто добре зрозумѣвъ: що тôлько народъ просвѣщеный, свѣдомый своей минувшости и свого прикрого теперѣшнего положеня, може добитись лучшой долѣ и зробити для себе почестне мѣсце мѣжь другими культурными народами. И у васъ въ Америцѣ, якъ почуваемо и довѣдуемъ ся зъ славной ,,Свободы" розвиллобъ ся скорше народне почутє и руске житье билобъ живымъ здоровыть пульсомъ, наколибъ не пошиванцѣ, перекинчики и здрадники свого народу, заслѣпленй блескомъ доляра, не баламутили народъ, здираючи зъ него тяжко заробленый грôшъ для своей личной выгоды и роскошу пôдъ видомъ боронения вѣры, народности и церкви, въ котру не вѣрять и зъ котрой въ кулакъ смѣють ся! Идея самостôйности руского угнетеного народа у насъ не завмерла и жива въ живыхъ грудяхъ.

Буковина.

На дняхъ гостивъ на Буковинѣ добродѣй Грушевскій ц. к. професоръ руской исторіи на всеучилищи львôвскôмъ, котрый бувъ передъ професоромъ кієвского универститету. Своимъ побутемъ на Буковинѣ вскрѣпивъ д. Грушевскій вѣру въ серцяхъ сыновъ зеленой Буковины, на лучшу будучнôсть руского народа и що

Наша слава
Не вмре не поляже,
Не поляже а роскаже:
Що дѣялось въ свѣтѣ..
Чія кривда, чія правда
И чіи мы дѣти!

Его горячй патріотичнй мовы воодушевили всѣхъ и протое не дивъ що всюда такъ славно и величаво принимали го буковиньскій братя, поклонники самостôйности мало-руского народа.

Угорщина.

Тутъ нема руского житя лишень трупомъ чути у нашой закарпатской Руси. Сли днесь котрый зъ молодыхъ священникôвъ выйшовшихъ изъ семинаріи умѣе по руски читати, то велике чудо! И такъ то наша Русь гине пôдъ гнетомъ внукôвъ Арпада!

Вашъ О. Х.

Кôлько уже зôбрано на ,,Народный Дôмъ" въ Америцѣ?

На се питане одповѣдаемо: дотеперь пожертвовано на тую народну институцію 144. дол. и 33 центôвъ.

Въ Редакціи ,,Свободы" е пренепамятна книга, въ котрôй есть записане имено кождого пожертвовавшого и сума яку кто давъ, о чôмъ може кождый невѣрный Тома переконати ся.

Се подаемо до публичной вѣдомости щобъ де-кто собѣ не думавъ що се яке шахрайство або гумбугъ.

Отверто скажемо, же соромъ та ганьба наша, наколи мусимо повеличати ся такою мизерною жебраниною. Гей, гей бѣдный та отуманеный рускій робôтнику въ Америцѣ! Кобъ ты знавъ якй хорошй винницѣ и поля по купили собѣ за твои гроши тіи, що днесь не дали анѣ цента на Рускій Народный Дôмъ! Слибъ рускй робôтники були тотй гроши дали на тую цѣль, то булабъ вѣчна памятка и признака.

А днесь на соромъ та ганьбу руски еміґранты блукають ся по Ню Йорку въ холодѣ и голодѣ не маючи свого народного притулиска, тôлько на поліційной стаціи не оденъ перележить нôчъ пôдъ лавкою и задоволеный кусникомъ хлѣба, що му полісманъ купить!

Рускй робôтники!

Вы знаете добре яке то тяжке та прикре положене нашого чоловѣка, коли прійде перші разъ до Америки и не знае куды обернути ся! Вы знаете занадто добре якъ то бѣдняга веплачеть ся и кôлько жменъ зъ себе ушей обгорне! Вамъ не треба о тôмъ и повѣдати. Протое зъ новымъ рокомъ постарайте ся прислати пару центôвъ на ,Народный Дôмъ," на притулокъ нещасныхъ нашихъ рускихъ еміґрантôвъ! Чи то на весѣлю, чи то на крестинахъ — встань оденъ або другій и промовъ за Народный Дôмъ и проси альмужну Христа ради для бѣдныхъ!

Погадайте собѣ що наколи вы ся забавляете, другй блукають ся по незнанôмъ туй мѣстѣ и ревне плачуть.

Майте Бога въ серцю!

Рôкъ 1895.

Минувъ уже старый рôкъ, а на его мѣсце завитавъ надъ землею новый 1895. О старôмъ говорять люде все зле а надѣють ся що новый годъ може буде лучшій и протое оденъ другому желае щасливого нового року!

И мы зъ нашой стороны не можемо сказати, щобъ минувшій рôкъ бувъ добрымъ для насъ. Онъ и зъ многими предплатниками ,,Свободы" зôставъ намъ довжный — тôлько лишивъ намъ на заставъ ,,Надѣю" же може страчене вернеть ся. О новôмъ роцѣ не можемо сказати ще ничо злого – тôлько зъ порожною кишенею зъ новымъ мѣхомъ ,,надѣи" думаемо що сей рôкъ буде лучшій ôдъ попередного. Але поки що, желаемо зъ тымъ новымъ рокомъ всѣмъ рускимъ робôтникамъ въ Америцѣ и ихъ родинамъ здоровля, благословенія божого и постоянной працѣ зъ пôдвысшеною платнею!

Желаемо и молимъ Бога що бы въ новôмъ роцѣ запанована свята згода и братня любовъ мѣжь Русинами!

Желаемо изъ души серця щобъ заблудшй сыны Руси, котрй одреклись ей въ старôмъ краю а тутъ въ Америцѣ лишень баламутятъ рускихъ робôтникôвъ на свою личну користь, щобъ уже разъ спôзнали свôй блудъ шобъ покаялись того народного грѣха и стали пôдъ прапоръ ,,Народного Рускго Союза въ Америцѣ."

Въ тôмъ новôмъ роцѣ желаемо всѣмъ рускимъ братствамъ хорошого розвою и численного вступленя до ,Союза"!

Всѣмъ союзникамъ желаемо здоровля и щастя такъ духовнымъ отцямъ якъ и кождому члену ,,Союза"!

Давъ бы Богъ, податель всего добра, щобъ американьскіи Русины всѣ перенялися тою правдою, котру проповѣдуе ,,Свобода" и за котру бореть ся; давъ бы Христосъ Спаситель щобъ щезла всяка вражда и непорозумѣне мѣжь нами а завитала золотая згода, всцôльна воля, споєніє нашихъ силъ працювати надъ просвѣтою, самопôзнанемъ руского народу тутъ въ далекой чужинѣ! Зъ новымъ годомъ просимо Творця временъ и вѣкôвъ, щобъ пôславъ свого обновителя Духа нещаснымъ дѣтямъ Великой Мученицѣ Матери Руси и просвѣтивъ ихъ розумъ до пôзнаня святой правды, щобъ розпаливъ ихъ ледомъ байдужности окутй серця огнемъ святой братной любови; щобъ збудивъ спящихъ и ихъ волю побудивъ до дѣла и працѣ надъ собою! Щобъ мы були всѣ одной думки, одного серця и едиными устами сказали: эхъ! зложѣмъ ся на ,,Народный Дôмъ въ Америцѣ!"

Кôлько то уже пôйшло марно руского гроша на користь единицямъ, а на народную, благотворную институцію не ма цента! Давъ бы Богъ щобъ въ семъ роцѣ рускій народъ зрозумѣвъ кому и на що давати свôй тяжко запрацюваный грôшъ!

Давъ бы Богъ щобъ зъ новымъ годомъ спôзнали наши люди: що треба горнути ся до ,,Союза," що треба намъ постарати ся о ,,Народный Дôмъ," що треба и намъ брати ся до сполученя нашихъ силъ и одною дорогою прямувати до означеной меты: до пôддвигненя такъ морально якъ и матеріально руского народа въ Америцѣ!

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

Капитоліюмъ нюйорского штата.

Нюйорскій штатъ славить ся своимъ днесь власнымъ капитоліюмъ, котрый зôставъ укôнченый на дняхъ въ головнôмъ мѣстѣ штата Албани. Будова того капитолю взяла пять лѣтъ часу. Кошта будовы выносять 21 міліонъ 468 тысячь 336 дол и 30 центôвъ. Самй сходы, котрй суть найкрасшй на весь свѣтъ, стояли одинъ міліонъ доляровъ.

Вашинґтонъ. Презідентъ Клевеляндъ велѣвъ поставити коло ,,бѣлого дому," коло своей резиденціи вартову будку що есть першиною въ Америцѣ; веселй мешканцѣ американьской столицѣ смѣхомъ прозвали сю будку: ,,клевеляндска крѣпость."

Въ Клевеляндъ въ однôмъ польскôмъ костелѣ правивъ парохъ святу службу божу. По причастію заразъ упавъ мовъ бы неживый. Лѣкарѣ сконстатовали же вино ужите при богослуженію, було змѣшане зъ тругиною. Опосля оказало ся, що труйина була вмѣшана до вина за намовою другого польского священника.

Пітсбургъ. Подчасъ минувшого стрейку въ Браддокъ, зôставъ бувъ забитый майнерскій инжинеръ. Подозрѣне пало на двохъ нашихъ братôвъ словаковъ, котрыхъ и засудили на доживоте до криминалу.
Помимо того же заявляли свою невинность и Бога за свѣдка взывали, справедливость люцка була на тее за глуха. Але Богъ не опустивъ засудженыхъ и ихъ невинность выйшла якъ олива на верхъ слѣдуючимъ способомъ: При піятицѣ посварилисѣ два мадяры и то були два пріятелѣ и оденъ зô злости выявивъ на другого що онъ есть убійцею инжинера а не словаки. Невинно засуджені выйдуть на свободу а виноватъ понесе кару.

Весѣльный обрядъ у Мормоновъ.

Въ Америцѣ есть секта Мормоновъ, або праведниковъ послѣдныхъ днѣвъ. Ся секта рôжнить тя ôдъ другихъ тымъ, що кождый мормонъ може мати больше жѣнокъ. Обрядъ слюбный и весѣльный не бувъ знаный и до днесь нѣкому, только правдивый мормонъ бувъ утаемниченый въ тôмъ дѣлѣ. Але одному репортерови ôдъ газетъ удалось теперь бути свѣдкомъ на мормоньскихъ весѣляхъ и онъ все описавъ ось якъ:
Молодый пришовши до мормоньского храму зъ своими наречеными, насамперѣдъ змѣняють свои имена на библійни. На пр: называе ся John, то бере: Самуилъ, а его нареченй беруть собѣ имена: якъ котра хоче н. пр. Ева, Юдитъ, Дебора. Коли уже змѣнили имена, тодѣ змѣняють свѣцку одежу, а вдягають на себе довгу бѣлу сорочку. Тодѣ священникъ провозглашае присягу. По присязѣ ѣдуть до раю, котрый знаходить ся въ серединѣ храма, де суть рôжнородні цвѣты и одно дерево, на котрôмъ сидить оденъ мормонъ прибраный за чорта и намавляе молодыхъ жѣнокъ щобъ рвали овощъ зъ того дерева. Тіи рвуть, ѣдять и кожда подае молодому мужови. Подчасъ сей церемоніи являеть ся старый мормонъ зъ мечомъ въ руцѣ и гонить геть новоженцѣвъ зъ раю. Изгнаный мужъ удаеть ся тодѣ зъ своими жѣнками до одной комнаты, знаходячой ся въ одномъ боку храма, де жѣнки присягають собѣ жити вспôльно въ згодѣ и не сварити ся. По тôмъ всѣмъ вертае молодый мормонъ зъ своими двома або трема женами до дому троха заклопоченый бо не зна котра перше зъ нихъ почне его грызти.

Де у кого сила?

Конѣ мають ю въ ногахъ,
У рогахъ оленѣ.
Кангуры у хвостахъ,
Чоловѣкъ въ кишенѣ.

Телеграфѣчні звѣстки.

Парижъ, 20. дек.
Капитанъ французкой арміи Драйфусъ жидъ, зôставъ деградованый и осудженый на доживотный арештъ за те, що сподавъ тайні пляны генерального штабу другимъ державамъ.

С-тъ Петербургъ, 2 ян.
Царь Николай II. тѣшить ся великою популярностію и всюда запроваджуе ладъ въ либеральнôмъ напрямку.
Мініістеръ Гіерсъ заграничныхъ дѣлъ, котрый недавно бувъ заслабъ, лежить умераючій. На его мѣсце мае бути назначеный князь Лобановъ.

Царьградъ, 2 ян.
Турецке вôйско въ страшный способъ вымордувало 15 тысячь ормянъ. Тонсінъ баша, губернаторъ зъ Бітласъ пôдъ котрого проводомъ мордували турки невиныхъ ормянъ, зôставъ забитый через одного ормянина, котрый опôсля и самъ себе убивъ.

С-тъ Петербургъ.
Міністеръ желѣзныхъ дорогъ и сообщенѣй Кривошгаймъ зôставъ усуненый зъ своего чину за надужитє власти и за малверзаціи.

Лондонъ, 3. ян.
На дняхъ бувъ доручений царю до потвердженя выказъ тыхъ офицерôвъ, котри через свое добре проваджене мали бути перенесені во высшій чинъ. На выказѣ була и рубрика въ котрой було означено вѣкъ и вѣроисповѣдане кождого. Царь взявъ и перекресливъ тую рубрику де було означено „вѣроисповѣданіе" — додавши ôдъ себе тую увагу: „така справа мене ничь не обходить."
Въ Варшавѣ по указу царя вôльно польскимъ купцямъ мати вывѣски съ польскими надписами. Въ губерніяхъ: волиньской, подольской и кіевской въ силу розпорядженя царя заказано робити трудности урядникамъ до осягненя мѣсця задля рôжницѣ вѣроисповѣданія.

Лондонъ, 3. ян.
Зъ Тіенъ Тсінъ надôйшла депеша, пôсля котрой японьска арміи дуже терпить через зимно и що хиньске вôйско пôдъ проводомъ своего нового начальника генерала Суигъ, наберае ôдваги и хоробрости не такъ скоро датись япанчикамъ.

Ню Йоркъ, 4. ян.
Наспѣвъ тутъ телеграмъ зъ Montevideo, де доношусь що бувшій президентъ бразилійской республики Peixoto умеръ.

Лондонъ. 3. Ян.
Подчасъ страшной бурѣ, яка лютилась въ остатныхъ дняхъ на побережу Англіи, 322 рыбакôвъ утратило житє

Вѣдень, 4. Ян.
Оденъ докторъ вѣденьскій вынайшовъ средство проти дифтерітісъ и зачали се средство уживати въ Тріестѣ и въ Черновцяхъ, де оказалось що через уживане того лѣкарства выпадки смерти на дифтерітісъ дуже а дуже зменьшили ся.

Римъ 4 Ян.
Въ Калабріи далось чути на дняхъ сильне землитрясеніе.

Саратовъ, 15 Дек.
Тутъ померъ лейтнантъ Николай Савинъ, который мавъ 125. роковъ и бравъ участь въ наполеоньской вôйнѣ.

Пôдъ хиньскимъ муромъ.

Пôсля послѣдныхъ вѣдомостей мало прійти до кровавой борбы межи Японцами а Хинчиками уже недалеко самого мѣста Пекинъ. Хинчики дуже хоробро били ся але все таки побѣда по сторонѣ Япанчиковъ.

Король Кореи, за котру днесь бють ся Хины и Японія, зôставъ забитый. Не давно проглосивъ независимôсть Кореи.

Головный касіеръ штата полудневой Дакоты промарнувавши 355 тысячь громадского гроша, утѣкъ.

ДО ЗЕМЛЯКОВЪ.

Высокоповажаный добродѣй Юліянъ Насальскій ц. к. професоръ гімназіи въ Коломыи и редакторъ „Бібліотеки для руской молодежи" приславъ на руки Редакціи „Свободы" зъ прошеніемъ роздати помѣжь нашихъ земляковъ слѣдуюче „Запрошене" до предплаты на „Бібліотеку для руской молодежи." Мы поручаемо нашимъ землякамъ собѣ тую бібліотеку запренумеровати и стоитъ она на рôкъ лише 60 центôвъ амер.

Редакція.

Зъ рускихъ Осадъ.

Джерсі Сіті. Добродѣй Іванъ Адамчакъ замовивъ у г. Дымета у Львовѣ три образы за сто злр. для тутейшои [illegible] церкви. Славно!
Також Василь Чухта замовивъ фелонъ за [illegible] також для церкви въ Джерсі Сіті. Многая лѣта!

ЩИРА ПРАВДА.

Обраховали мы ся зъ старымъ рокомъ и оказалось що ще маемо довгу за газету. Помимо того що редакторъ не бере анѣ цента за свою мозолу, то ще мусѣвъ до теперь докладати по кôльканайцять доляровъ що мѣсяця. Богъ и люде знають що газета на дальше выходити не може єли де-якимъ то чудомъ божимъ не знайдесь у нашихъ земляковъ больше патріотизму пôдперати хоть одну руску газету ôдъ упадку. Протое звертаемъ ся до честныхъ рускихъ братствъ и поодинокихъ нашихъ щирыхъ земляковъ щобъ прійшли намъ въ помôчь тымъ, наколибъ кождый братъ мôгъ-бы замовити собѣ „Свободу." Мы кажемо отверто що наколи не будемо мати до трохъ тыждней 500 предплатниковъ заплатившихъ зъ горы, тодѣ будемъ змушені перестати зъ выдаваемъ газеты а гроши звернуть ся назадъ т[illegible] що поприсылали на сей рôкъ. Бѣда редактору наколи не може зецера заплатити!

Якъ буде vederemo.

Дня 1. януара л. с. р. ôдбуло ся посвященє руской гр. кат. церкви въ Філядельфіи.

Сими днями ôдбуло ся торжественне посвященіе трохъ дзвонôвъ до руской гр. кат. церкви въ Газлетонѣ.

Якъ ходять вѣсти: угро-руски священники зъ Шенадору, зъ Маганои Сіті зъ Гриннойнтъ зъ Скрантону зôстали ôдкликани угрорускимъ епископомъ мукачевскои епархіи домôвъ.

Дня 7 Февруара буде мати братство св. Апостоловъ Петра и Павла въ Ансоніи Конн. перший Рускій баль и запрошуе всѣхъ Русиновъ мешкаючихъ въ Ансоніи и на околици.

УВАГА.

Зъ симъ новымъ рокомъ постановилисьмо не бавити ся больше въ личну политику зъ нѣкимъ, лишень дбати о просвѣту руского народа въ Америцѣ и подавати му до читаня все те, що го може зробити розумнѣйшимъ, шляхетнѣйшимъ и образованнѣйшимъ. Протое просимо всѣхъ Русиновъ подати намъ свою помôчь, щобъ мы могли досягнути означену мету.

Редакція.

Се остатне число тымъ, котрі непришлють гроши за[illegible] посылати газету, мы не буд[illegible]

БАБСКЕ СВЯТО.

Въ краю Кореи, за котру власне теперь тôлько хиньской и япаньской крови пролялось, есть такій звычай, що женщина немае власного имени, тôлько звуть: дочка того а того, жена того. Станъ женщины въ тôмъ краю есть ще невôльничій. Наколи мужъ умре то вдовиця не може уже другій разъ выйти за мужъ тôлько такъ позôстае ажь до смерти и дуже мерзенне веде житє. Лишень разъ въ рôкъ мають тіи нещасні оденъ такій день, въ котрôмъ троха забавлять ся и свою журбу лихо забувають и той день называеть ся „бабскимъ святомъ." Самъ король приймае всѣхъ старыхъ бабъ до себе, дае имъ подарунки До кождого дому мають тодѣ вôльный приступъ, де ихъ гостять и дають ѣсти, пити доволѣ. Въ той день вôльно всѣмъ бабамъ вдовицямъ бути пяными.

Пророкъ.

Пророки старого завѣта майже всѣ понесли мученическую смерть за правду. Нынѣ бють и проклинають новыхъ пророковъ правды, волѣ и добра. И тіи, про котрыхъ долю и свободу страдати мусить нынѣшный пророкъ, проклинають въ своей слѣпотѣ за те, що ихъ будить зо сну рабства и кличе ихъ до нового, лучшого чоловѣчого житя.
Днесь люде не люблять правды, тôлько ложь и обману. Днесь посвящене ся для добра загалу звуть дурачествомъ и пустою химерою. Днесь личні интереса и выгоды кôлька одиниць въ громадѣ, есть началомъ премудрости. Кто нынѣ дбае тôлько о себе и зъ брата пье кровь, зветь ся честнымъ чоловѣкомъ. Нынѣ правда закована, а любовь ближняго лишень пусте имя безъ всякого значеня въ устахъ самолюбовъ.

ОКУЛЯВѢЛА ДИТИНА.

Ну Ивасю встань просто на ноги та не падай разъ вразъ – говорила мати убираючи дитину зъ рана.
Дитина що лише хоче встати та все бухъ!
—— Ей Господи! скоро по лѣкаря., дитина окулявѣла.
Приходить докторъ, оглядае и каже: дитина не буде могла уже больше ходити. Мати въ плачь, — докторъ и каже ще разъ: ану встань Ивасю!
Дитина що встане, то знову бухъ..
По хвили докторъ обôзрѣвши малого лучше, закричавъ гнѣвно: Та до бѣса! Якъ може дитина встати, наколи обѣ ноги въ одной нагавицѣ!..

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата рочна 2.00
До старого краю.........2.50

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высилати подъ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тыждня въ Середу.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

ВѢСТИ
Зъ нашои Отчины.

Дня 16. сего мѣсяця, вôдбуло ся у Львовѣ перше вѣче рускихъ галицкихъ радикалôвъ на котрôмъ пôсля справозданя тамтешнихъ дневникôвъ явило-ся до 200 осôбъ, переважно селянъ зъ околицъ: Коломыи, Снятина, Тернополя, Самбора, и зъ пôдъ Львова. По залагодженю справъ, котрѣ були тодѣ на порядку дневнôмъ завязалось на тôмъ вѣчу нове радикальне товариство „Поступъ" до котрого вписало ся до 100. членôвъ, а головою его товариства, выбрано д. Павлика.

Панъ Омелiянъ Поповичъ, ц. к. інспекторъ Кіцманьского повѣта, зôставъ покликаный розпорядженемъ ц. к. міністерства просвѣты до службы при ц. к. шкôльной краєвôй Радѣ въ Чернôвцяхъ и поручено ему інспекцію всѣхъ рускихъ школъ на буковинѣ.

У Львовѣ померъ рускій каноникъ митратъ о. Мих. Сѣнчалевичъ, который буръ свого часу и рускимъ посломъ до думы державной въ Вѣдни де прославивъ ся тымъ, що за цѣлый часъ свого посольства анѣ разу не забравъ голосу, но все мовчавъ якъ и теперь по смерти мовчить.

ТЕМНОТА СЕРЕДЪ НАРОДА.

На мазурахъ въ селѣ Цыганы въ тарнобжескомъ повѣтѣ занедужало шестеро людей на тифъ. Господарь замѣсць спровадити лѣкаря, спровадивъ ворожку зъ сусѣдного села, и она кадиломъ зъ горшка заговорювала хоробу, за се казла собѣ заплотити 8. зр. а кромѣ того забрала всякой всячины за 12. зр. У сего господаря впала той ночи корова. Отже ворожка вмовила въ людей, що то черезъ ей зашептуване хороба перейшла зъ людей въ корову. А темнї люде й повѣрили

Уже разъ розказували смо, якъ въ селѣ Прусю въ равскôмъ повѣтѣ одна жѣнка змовила ся зъ двома жидами, щобы убити ей чоловѣка. Отже въ остатныхъ дняхъ падолиста скôнчивъ ся въ той справѣ карный процесъ передъ судомъ присяжныхъ у Львовѣ. При розправѣ судовой показало ся що жѣнка Парашка ще перше за намовою жида Айзика Ессiга, хотѣла свого чоловѣка отроити и Ессiгъ въ тôй цѣли куповавъ вітріолю вôдъ кôтлярчука жида Тойфа, але тота отруя показала ся за слаба.

Тогды жиды звабили Паращиного чоловѣка Ивана Гнапа до корчмы, тамъ убивъ его Пінкесъ Манъ, глухонѣмый тесть Ессiга, а вôдтакъ оба жиды выволѣкли труна на желѣзницю и положили на шины. Зъ разу падало деяке пôдозрѣнє також на наймита, коханка Парашки, Юрка Несторяка, що и вôнъ бувъ зъ Парашкою въ змовѣ, але опôсля показало ся, щô вôнъ ничого не знавъ о убійствѣ. Судъ засудивъ Парашку и Ессiга тай и его тестя на смерть а кôтлярчука на 15 мѣсяцѣвъ тяжкой вязницѣ.

ПОМАГАЙ БОГЪ!

Навѣрно знаємо що у Львовѣ царя рускй патріоты постановили заложити „рускій галицкій политичный клюбъ," котрого задачею буде домагати ся конституціи для Русинôвъ въ Галичинѣ не лишень на папері, але въ дѣйсности и de fakto.

„Галицкій рускій политичный клюбъ" буде старати ся взнести ся понадъ партіи, котрѣ въ очахъ Клюба суть згубою для Галицкой Руси и дѣлають наше народне житє смердячою калужою въ вѣчнôмъ застою невызходной путанины бажань и пляновъ по большой части личныхъ интересовъ а не загалу.

ВОВКИ.

Вовки появили ся на румыньской границѣ пôдъ Мигаленами и зжерли купця Якова Вляєра зъ жѣнкою, котрй йшли на весѣля до не далекого села.

На другій день зъ двохъ осôбъ найдено тôлько останки костей, подерту одежу и перстенѣ, годинникъ зъ ланцухомъ и брошку.

Новѣ грошѣ.

Въ міністерствѣ скарбу у Вѣдни ôдбули ся сими днями нарады, яки грошѣ и въ якôй скôлькости мають бути выбитѣ въ 1895 роцѣ.

Отже ухвалено, що въ згаданôмъ роцѣ буде выбитыхъ 100 мільонôвъ золотыхъ коронъ на рахунокъ державы. 20 мільонôвъ золотыхъ коронъ на рахунокъ приватныхъ осôбъ (розумѣєтсь ся жидôвъ). 15 мільонôвъ срѣбныхъ коронъ на рахунокъ державы, 14, 556. 200. коронъ въ никлевôй монетѣ и одинъ мільонъ коронъ въ монетѣ бронзовôй.

Крôмъ того будуть выбивати ся дукаты и таляры Левантійскй.

Новый способъ

Лѣченя подугъ желудковыхъ вынайшовъ швайцарскій ученый Рауль Пінтетъ, що мае лябараторію въ Берлинѣ. Той спосôбъ называє ся фринг-терагія. Основує ся на ужитю дуже низкой температуры на люцке тѣло. Вôнъ робивъ такй досвѣды

Добре нагодованѣхъ псовъ спускавъ въ таку яму, въ котрôй було зимно ôдъ — 65 до 100 степенôвъ. Щобы псы не померзли, завивавъ ихъ грубою фляненлею, отже зимно зъ верха имъ не шкодило але за то, хоть якъ були наѣдженѣ то сей часъ зголоднѣли якъ ихъ вытягнули зъ ямы. Самъ Піктетъ терпѣвъ довгй лѣта на такъ звану диепепсию, то значить, немôгъ майже нѣчого ѣсти. Отже що выпробовавъ на псахъ, зпробувавъ вôдтакъ на собѣ. Дня 23. Лютого 1894. убравшись добре, казавъ себе спустити въ таку керницю, де бувъ штучный морозъ ажь до 100 степенôвъ, побувъ тамъ десять минутъ и казавъ себе вытягати. Вже въ керници почувъ дѣйство собачій голодъ а коли его вытягнули звѣвъ порядне снѣдане. Таку пробу зробивъ 8 разôвъ, за кождымъ разомъ бувъ по 10 минутъ въ такôмъ морозѣ и вылѣчивъ ся зъ слабости жолудковой.

Въ Австріи, Италіи такій впали снѣги, що всяка комунікація на колеяхъ єсть перервана. Въ Медіоланѣ упавъ снѣгъ по перший но верхъ.

Непотрѣбна гречность.

Купивъ Иванъ Матвѣєви
Кватирку горѣвки,
Таки той чоповой
Чи не шабасôвки.

Выпивъ Матвѣй тай крехоче
Каже: „жиде Юдко
Дай но ще намъ по кватирцѣ
Шабасôвки хутко

Бо то гречнôсть вымагає
Кумови вôддати.
И почали по кватирцѣ
Шумѣвку спивати.

Нѣ той сего нѣ сей того
Не мôгъ перемочи
Оба пили все зъ гречности
До темнои ночи.

Якъ до дому повертали
Кожухи змочили,
По болотѣ все падали
Бо зъ гречности пили.

Ой та гречнôсть не одного
Вывела изъ хлѣба,
Зъ господаря перевела
На жебрака дѣда.

Отъ кумъ Иванъ Матвѣєви
Скарживъ ся вже рано:
„Нудить мене и голова
Болить щось погано".

Матвѣй каже: „И мене щось
Коло серця нудить,
А все прото, що чоловѣкъ
Черезъ гречнôсть блудить".

Д. Третякъ.

ЗАБАВНЕ.

Чоловѣколюбецъ.

Робôтникъ: „Прошу пана ледовня уже повна а ще зôстало ся кôлька фѣръ леду па подвѣрю и незнатя що зъ нимъ зробити"?

Властитель бровару: „роздай бѣднымъ людямъ, бо днесь тяжкй часы"!

Въ судѣ.

— Судія до обжалованого: неможу поняти якъ вы можете ще и тутъ смѣяти ся, наколи васъ ось оскаржують о шахрайство и злодѣйство."

— Обжолованый: „я зъ того смѣю ся же собѣ пригадавъ що межй мною а вами мала рôжниця, котра полягає на тôмъ, що мене вже злапали а васъ ще нѣ"!..

ПЯЦКЕ ПОКАЯНІЄ.

Пôйшовъ Иванъ на одпустъ
Хтѣвъ высповѣдатись
Але дуже глôтно було,
Вôнъ не мôгъ дôпхатись...
Зажуривъ ся бѣдачисько:
Що менѣ почати?
Пôйду - каже - до шинкасу
Троха одпочати.
Сѣвъ за столомъ та мѣркує:
Що робити маю?
Нещо менѣ сповѣдатись
Я ще не вмираю!.
Давай жиде оковиты!
Що кому до того?! —
Знайшли его на другій день
Въ ровѣ не живого.

ПОДЯКА.

Г. Теодоръ Цѣсякъ зъ Jersey City радный и касіеръ Джерзисітской церкви, спровадивъ зô Львова одъ д. Дымета хорошій шлюбнй вѣнецъ за суму 60 коронъ а. в. Спаси-Богъ.

АМЕРИКАНЬСКИ ВѢДОМОСТИ.

Въ Броклинѣ заштрайковали всѣ кондукторы ôдъ електричныхъ каръ. Теперь по цѣлôмъ мѣстѣ анѣ одной електричной кари не увидишь. Мѣжь страйкуючими а полісманами прійшло було до кервавой борьбы. Богато каръ поломано, шины поперевертано. Страйкеры грозять; на помôчь поліціи покликано войско.

Cincinati 20 Янв. зъ ôдтамъ доносять о великой катастрофѣ, яка мала мѣсце на рѣцѣ Огайіо.

Пароходъ „State of Wisconsin" затопивъ ся и 40. пасажирôвъ згинуло.

Минувшого року въ кôлькохъ мѣсяцяхъ выѣхало зъ Америки до Европы сто тысячь робôтникôвъ задля браку працѣ.

Велика радôсть для сальонистôвъ мѣста New-York зъ той причины же буде вôльно продавати пиво въ недѣлю. Маюръ мѣста єсть за тымъ.

Женщина все причиною.

Въ мѣстѣ Парасъ въ Мексику дня 10 Янв. с. р. вôдбувъ ся поединокъ мѣжь двома римско-католицкими священниками. о. Бріонесъ згинувъ въ поєдинку, а о. Флорія зôставъ смертельно раненый. Причина поєдинку була одна женьщина, до котрой оба духовнй отцѣ були залюблени по уха.

Поединокъ на сокиры.

Се дѣялось въ New-Yorku. Нѣкій Фарель и Крофтъ посварившись мѣжь собою, выдали собѣ поєдинокъ бити ся сокирами.

Конецъ празника бувъ такій Фаррель лежить у шпиталю зъ розсѣченою головою на смертелной постели, а Крофтъ зъ одтятымъ ухомъ пôдъ белемъ на пять тысяцъ дл.

New-York. Майже цѣла залога войскова дôстала наказъ бути на поготовѣ до борбы зъ страйкерами въ Броклинѣ. Въ Віля мсбургу прійшло до первого атаку мѣжь войскомъ а штрайкерами. Вояки зъ голыми багнетами кидались мѣжь страйкерôвъ, котри сыпали каменями якъ градъ.

Страшна експльозія.

Butte, Ind. 16 Ян. Недалеко Montana R. R. була така буда въ котрôй було зложено 20 тонôвъ пороху.

Наразъ нôчною порою выбухає зъ страшнымъ гукомъ несе смерть и нищеня. Сорокъ осôбъ забитыхъ а сто раненыхъ.